

Sygnatura akt I C 1573/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: **SSO Sławomira Hańczewska**

Protokolant: **st. sekr. sąd. Monika Szulc**

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 kwietnia 2017 r. w Poznaniu sprawy z powództwa

J. G.

przeciwko

T. G.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 150.000 zł (sto pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 listopada 2014r. do dnia zapłaty.

2. Kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 7.500 zł tytułem opłaty oraz 7.217 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Sławomira Hańczewska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 1 czerwca 2016 roku powód J. G. domagał się wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanemu T. G. i zobowiązanie go do zapłaty na rzecz powoda kwoty 150 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5 listopada 2014 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko powód wskazał, że w dniu 1 czerwca 2009 roku strony zawarły umowę pożyczki na kwotę 150 000,00 zł. W umowie nie oznaczono terminu zwrotu kwoty pożyczek. Pomimo ponagleń ze strony powoda pozwany nie zwrócił kwoty pożyczki. Powód skierował więc do pozwanego pismo wzywające do zwrotu pożyczki, które skutecznie doręczono mu w dniu 23 września 2014 roku. Pomimo upływu sześciotygodniowego terminu od dnia doręczenia wypowiedzenia umowy pozwanemu, ten nie zwrócił powodowi kwoty pożyczki.

W dniu 4 sierpnia 2016 roku referendarz sądowy wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego nakazu zapłaty sprzeciw wywiódł pozwany i zaskarżył go w całości, wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwoty 17 zł uiszczonej tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W uzasadnieniu pisma pozwany potwierdził, że strony zawarły w dniu 1 czerwca 2009 roku umowę pożyczki. Pozwany podkreślił jednak, że kolejno w dniu 19 stycznia 2012 roku powód i pozwany zawarli umowę dożywocia, której stroną

była także matka pozwanego I. G.. Na mocy tej umowy na pozwanego została przeniesiona własność nieruchomości położonej w M., przy ul. (...) o numerze KW (...)

w zamian za dożywotnie utrzymanie polegające w szczególności na przyjęciu swoich rodziców J. i I. G. jako domowników, dostarczaniu im wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, zapewnieniu odpowiedniej pomocy w chorobie i pielęgnowaniu

w chorobie oraz sprawieniu im własnym kosztem pogrzebu odpowiadającego zwyczajom miejscowym. Nadto powód będący jedynym właścicielem nieruchomości położonej

w P., przy ul. (...) o numerze KW (...) przeniósł na pozwanego własność nieruchomości, a pozwany zobowiązał się zapewnić swoim rodzicom dożywotnie utrzymanie. Po przeniesieniu własności nieruchomości strony ustaliły, że pożyczka zostanie spłacona w ten sposób, że powód będzie pobierał i zatrzymywał kwoty czynszu najmu sześciu lokali, należne pozwanemu. W wypadku, gdy suma czynszów najmu była równa lub niższa niż 3000 zł, kwota ta miała być zaliczana na poczet spłaty pożyczki, natomiast gdy uzyskane kwoty przekraczały 3000 zł, nadwyżkę powód miał przeznaczać na zaspokajanie swoich potrzeb

w zakresie utrzymania. Oprócz kwot czynszu najmu pozwany dokonał także inwestycji w postaci wymiany kanalizacji w nieruchomości przy ul. (...), zamieszkiwanej przez powoda. Ponadto po zgłoszeniu pozwanemu przez powoda chęci zakupu samochodu marki p. pod koniec 2009 roku, pozwany przekazał na ten cel 12 300,00 zł w gotówce, a także pojechał z powodem do miejscowości M. w celu jego nabycia. Powód zarejestrował samochód w Wydziale Komunikacji Urzędu Miasta P..

Postanowieniem wydanym na rozprawie w dniu 7 grudnia 2016 roku Sąd na podstawie art. 183 k.p.c. skierował strony do mediacji, na okres 3 miesięcy.

Mediator I. J. pismem z dnia 1 marca 2017 roku poinformowała tut. Sąd, że mediacja nie została przeprowadzona z uwagi na brak zgody na mediację jednej ze stron.

W toku dalszego postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu czerwca 2009 roku powód J. G. i pozwany T. G. zawarli w formie pisemnej umowę pożyczki w kwocie 150 000,00 zł, na mocy której powód przekazał do rąk pozwanego w/w kwotę. Strony nie ustaliły w umowie terminu zwrotu pożyczki, ustaliły natomiast, że pożyczkobiorca zobowiązuje się do zwrotu pożyczkodawcy całej kwoty gotówką jednorazowo. Zgodnie z § 3 ust. 1 umowy pożyczki wszelkie zmiany i uzupełnienia zawartej przez strony umowy wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności.

Okoliczność bezsporna między stronami, a nadto dowód: umowa pożyczki z dnia 1 czerwca 2009 roku (k. 5), zeznania powoda (k. 104 verte – 105), zeznania pozwanego (k. 105 – 105 verte)

W dniu 19.01.2012r. doszło do zawarcia notarialnej umowy, na podstawie której powód J. G. oraz jego małżonka I. G. przenieśli na pozwanego własność nieruchomości położonej w P., przy ul. (...) (KW nr (...)) stanowiącej ich majątek wspólny w zamian za ich dożywotnie utrzymanie. Ponadto w tym samym akcie notarialnym powód przeniósł na pozwanego własność nieruchomości położonej w M., przy ul. (...) (KW nr (...)), stanowiącej jego majątek osobisty, w zamian za dożywotnie utrzymanie jego oraz małżonki. Na mocy powyższych umów pozwany zobowiązał się w szczególności przyjąć rodziców jako domowników, dostarczać im wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału oraz zapewnić im odpowiednią pomoc i pielęgnowanie w chorobie oraz sprawić im na własny koszt pogrzeby odpowiadające zwyczajom miejscowym.

W dniu 04.10.2012r. powód oraz I. G., złożyli oświadczenie w formie aktu notarialnego, że „zrzekają się przysługującego im dożywocia w odniesieniu do zabudowanej nieruchomości położonej w M.”.

Okoliczności bezsporne między stronami, nadto dowód: dokumenty znajdujące się w aktach sprawy prowadzonej przez Sąd Okręgowy w P. do sygn. akt: I C(...), zeznania powoda (k. 104 verte – 105), zeznania pozwanego (k. 105 – 105 verte)

W związku z okolicznością, iż pozwany nie zwrócił powodowi kwoty pożyczki, a termin jej zwrotu nie został określony w umowie, pełnomocnik powoda pismem z dnia 4 września 2016 roku wezwał pozwanego do niezwłocznego zwrotu pożyczki w kwocie 150 000,00 zł. Pismo to pozwany odebrał w dniu 23 września 2014 roku. Mimo to pozwany nie zwrócił powodowi kwoty pożyczki. Termin do spłaty upłynął w dniu 4 listopada 2014 roku.

Powód, za zgodą pozwanego, pobiera i zatrzymuje kwoty z tytułu czynszu najmu lokali znajdujących się w nieruchomości położonej przy ul. (...) w P.. W 2015 roku powód osiągnął z tytułu najmu lokali przychód w wysokości 31 800,00 zł. Środki uzyskane od lokatorów tytułem czynszu najmu powód przeznacza w pierwszej kolejności na pokrycie kosztów związanych z administrowaniem nieruchomością, opłacaniem mediów, a w dalszej kolejności na swoje utrzymanie.

Dowód: wezwanie do zwrotu pożyczki z dnia 4 września 2014 roku wraz z potwierdzeniem nadania i potwierdzeniem odbioru (k. 6 -7, 74), formularz PIT – 28 wraz z załącznikami (k. 77 – 81), zeznania powoda (k. 104 verte – 105), zeznania pozwanego (k. 105 – 105 verte)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty oraz dokumenty sprawy prowadzonej przez Sąd Okręgowy w P. do sygn. akt: I C (...), a także w oparciu o zeznania powoda i pozwanego.

Sąd uznał za wiarygodne zebrane w sprawie dokumenty urzędowe i prywatne przypisując im znaczenie jakie wynika z art. 244 i 245 k.p.c., bowiem strony nie podważały prawdziwości badanych dokumentów, ani tego, że zawarte w nich oświadczenia osób, które je podpisały od nich pochodzą, a i Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu.

Za wiarygodne, ale nieprzydatne do podjęcia rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie Sąd uznał **zeznania świadków P. T., V. B., G. W.**, albowiem świadkowie nie mieli szczegółowej wiedzy dotyczącej zawartej przez strony umowy pożyczki oraz ustaleń stron dotyczących jej rozliczenia.

Zeznaniom powoda i zeznaniom pozwanego Sąd dał wiarę dał wiarę jedynie w zakresie, który był między stronami bezsporny i znajdującym odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

Poza sporem w niniejszym postępowaniu pozostawał fakt zawarcia przez strony umowy pożyczki. Z poczynionych przez Sąd ustaleń, a w szczególności z treści umowy pisemnej pożyczki z dnia 1 czerwca 2009 roku wynika, że powód udzielił pozwanemu pożyczki w wysokości 150 000,00 zł, która to kwota została pozwanemu przekazana w chwili podpisania umowy, a czego pozwany nie kwestionował. Strony nie określiły w umowie terminu zwrotu pożyczki.

Stosownie natomiast do treści art. 354 § 1 k.c. dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno-gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom.

W myśl art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

W toku postępowania, pozwany podnosił że wywiązał się z obowiązku spłaty pożyczki. Pozwany wskazywał bowiem, że pomiędzy stronami doszło do uzgodnień dotyczących zwrotu przez pozwanego kwoty pożyczki w ten sposób, że pozwany dokona spłaty pożyczki umożliwiając powodowi pobieranie i zatrzymywanie kwoty czynszów za najem lokali położonych przy ul. (...) w P.. Nadto pozwany wskazywał, że pod koniec 2009 roku przekazał swojemu ojcu 12 300,00 zł w gotówce na zakup samochodu marki P., a także na swój koszt dokonał inwestycji w postaci wymiany kanalizacji przy ul. (...) w P.. Pozwany nie przedstawił jednak na powyższe okoliczności żadnych wiarygodnych dowodów. W myśl art. 6 k.c., wyznaczającego ogólną zasadę rozkładu ciężaru dowodu, „ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne”. Z kolei dyspozycja art. 232 k.p.c. określa obowiązek strony co do wskazywania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzi skutki prawne. Przesłuchiwani w sprawie świadkowie nie mieli szczegółowej wiedzy w zakresie umowy pożyczki zawartej przez strony oraz rozliczeń stron. Pozwany, chcąc chronić swoje interesy, powinien żądać od powoda stosownie do treści art. 462 § 1 k.c., pokwitowania za wykonanie zobowiązania. Pozwany nie dopilnował należyście swoich interesów, dlatego też musiał ponieść ujemne skutki procesowe swojego zachowania.

Sąd ubocznie wskazuje również, że w § 3 ust. 1 umowy pożyczki strony zastrzegły, że wszelkie zmiany lub uzupełnienia umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. Stosownie do treści art. 77 § 1 k.c., uzupełnienie lub zmiana umowy wymaga zachowania takiej formy, jaką ustawa lub strony przewidziały w celu jej zawarcia. Tym samym, jeśli strony chciały ustalić, że zwrot pożyczki nastąpi poprzez pobieranie przez powoda czynszu za najem lokali położonych w nieruchomości przy ul. (...) w P., powinny w tym zakresie zachować formę pisemną. Podkreślić również należy, że strony w umowie zastrzegły, że zwrot pożyczki nastąpi do rąk powoda gotówką, jednorazowo.

Zgodnie z art. 723 k.c. jeżeli termin zwrotu pożyczki nie jest oznaczony, dłużnik obowiązany jest zwrócić pożyczkę w ciągu sześciu tygodni po wypowiedzeniu przez dającego pożyczkę. W braku oznaczenia w umowie terminu, w jakim przedmiot umowy pożyczki powinien być zwrócony, pożyczkobiorca stosownie do treści cytowanego przepisu zobowiązany jest go zwrócić w ciągu sześciu tygodni od wypowiedzenia dokonanego przez dającego pożyczkę. Wspomniany termin znajduje zastosowanie do tych sytuacji, w których strony w umowie nie określiły odmiennie terminu zwrotu przedmiotu pożyczki po jej wypowiedzeniu.

Zważyć zatem należy, że o terminie spełnienia świadczenia przez pożyczkobiorcę decyduje treść łączącej strony umowy. Odnosząc się zatem do realiów rozpoznawanej sprawy wskazać należy, że strony nie określiły terminu zwrotu pożyczki, a wypowiedzenie umowy wraz z wezwaniem do zwrotu kwoty pożyczki pozwany odebrał w dniu 23 września 2014 roku. Sześciotygodniowy termin wskazany w art. 723 k.c. upłynął zatem w dniu 4 listopada 2014 roku. Roszczenie powoda stało się więc wymagalne w dniu 5 listopada 2014 roku.

Zasadne jest także żądanie powoda zasądzenia odsetek ustawowych od zasądzonej na jego rzecz kwoty. Roszczenie to ma oparcie w art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym - jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Z tych względów Sąd zasądził odsetki za opóźnienie jak w wyroku, uznając, że roszczenie stało się wymagalne po upływie sześciotygodniowego terminu wypowiedzenia umowy pożyczki – 723 k.c.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w punkcie II wyroku, zasądzając od pozwanego – jako strony przegrywającej sprawę – koszty postępowania, na które składają się: opłata sądowa od pozwu w wysokości 7 500,00 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 7 200,00 zł, ustalone na podstawie § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

W tym stanie sprawy orzeczono jak w sentencji wyroku .

SSO Sławomira Hańczewska